

Pendrecht Post

voorjaar 2022

Arboretum Pendrecht,
waar bewoners
de beste **moestuintips**
uitwisselen

De Beroepentuin:
'kortste route naar
betaald werk'

Doe-tip: Maak zelf je
eigen **insectenhotel**

Speciale
isolatieactie

**Snel
isoleren
zonder
gedoe**

04 Plantjesdag in Pendrecht

05 Maak van je balkon een groene oase

06 De Beroepentuin: 'kortste route naar betaald werk'

08 Je eigen geveltuin in vijf stappen

09 Geld voor groen

10 Stadsverwarming gestart met wederopbouw van Rotterdam

12 Koken met een stekker. Veilig, schoon en zuinig. Maar het vergt wel wat voorbereidingswerk

14 Geveltuintjes maken Pendrecht groener

16 Arboretum Pendrecht, waar bewoners de beste moestuintips uitwisselen

18 Hallo zon, dag hoge energierekening

19 Bewoners Pendrecht helpen elkaar om de energierekening omlaag te brengen

20 Robin en Rianne maakten de Huiskamer helemaal circulair

22 Groene fietstocht om de hoek

24 Snel isoleren zonder gedoe

26 Zó werkt de afleverset van stadsverwarming

27 Afscheid wijkcomité mondt uit in groot wijkfeest

28 Aardgasvrij Pendrecht door de bril van Stedin

30 Wand op wieltjes toont duurzame ideeën van jong Pendrecht

31 Doe-tip: Maak zelf je eigen insectenhotel

Achterpagina: Eurocommissaris Timmermans brengt bezoek aan Huiskamer aardgasvrij Pendrecht

Tip!
Download Google Translate en gebruik je camera om de tekst te laten vertalen.

In februari was onze eerste redactievergadering van deze Pendrecht Post. We hadden toen zo'n zin in het voorjaar dat we deze keer een uitgave wilden maken met heel veel groene onderwerpen.

Zoals een groene fietstocht naar de Oude Maas waar je op het Havenspoor kunt in/opstappen. Tips om je eigen geveltuin - met de groene straatsubsidies van Opzoomer Mee – aan te leggen. En bijvoorbeeld een interview met de mensen van de moestuinen van het Arboretum.

Inmiddels is het alweer bijna juni, schijnt de zon en lopen de bomen uit. Heerlijk om eruit te gaan en te genieten van al het groen.

Ik wens u een fijne zomer!

Nicolien Wirschell
Programma-manager aardgasvrij Pendrecht

Maak van je balkon een groene oase

Droom jij van een grote tuin vol bloemen? Maar heb je, net als veel andere Pendrechters, een klein balkon? Niet getreurd. Met deze tips tover je zelfs het kleinste balkonnetje om in een groene oase.

tomaten, sla, komkommer, radijs doen het daar heel goed. Ook een kruidentuintje kun je heel gemakkelijk in een pot of balkonbak maken. Dat maakt een groen balkon leuk én lekker!

Fruitbomen klinken vaak als een no-go, maar er zijn veel soorten zoals terrasappels en -peren, die echt goed kunnen leven op een balkon of andere kleine buitenruimte. Dus ga voor fruit op je eigen mini-plekje!

Zet ook een paar bakjes of gieters op je balkon om regenwater op te vangen. Zo geef je je plantjes ook op droge dagen water.

Wil je met jouw groene balkon ook een bijdrage leveren aan de biodiversiteit in de stad? Dat kan! Zo lang ze zich er kunnen voeden met nectar of lekker kunnen schuilen, kan zelfs een klein balkon een prima plek bieden aan allerlei dieren en insecten.

Bijkomend voordeel: vlinders en bijen zijn een belangrijke factor in het bestuiven van planten. Zo helpen ze je balkontuintje alleen maar nog groener worden. En met een wormenhotel kun je zelfs je eigen compost verwerken op je balkon!

Als je je balkon wilt vergroenen, zijn klimplanten je grootste vriend. Kale muren houden warmte vast, waardoor planten het vaak erg fijn vinden om tegen zo'n muur aan te groeien. Zet daarom wat plantenrekken tegen loze muren, waar het groen gemakkelijk tegenaan kan groeien.

Op een balkon is de ruimte per definitie beperkt. Daarom is het slim om de hoogte in te gaan. Bijvoorbeeld door stapelbare bakken te kopen of plantenbakken die je aan de muur of reling hangt.

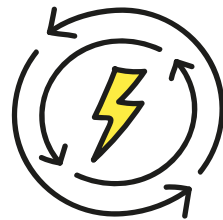
Valt er voldoende zon op je balkon of terras? Dan kun je hier zelfs 'moestuiniëren'. Aardbeien,

Plantjesdag in Pendrecht

Mensen die op zoek waren naar leuke bloemen en planten om hun tuin of balkon op te fleuren, konden zaterdag 30 april hun lol op. Die dag vond op Plein 1953 de plantjesmarkt van Stichting Vitaal Pendrecht plaats. Naast de plantjesmarkt waren er ook verschillende activiteiten te doen zoals line dancing en schminken. Er werden zelfs gratis plantjes weggegeven.

De Beroepentuin: 'kortste route naar betaald werk'

Wie bij de Beroepentuin aanklopt, heeft geen diploma's nodig, hoeft geen testen te doen, maar krijgt wél kans op werk. Gemotiveerde deelnemers worden in twee maanden opgeleid tot onder andere zonnepanelenmonteur, elektricien, laadpaalmonteur, warmtepomp-monteur, isolatiemedewerker, loodgieter of ijzervlechter. Betaalde banen waar veel vraag naar is, om het aardgasvrij maken van wijken in goede banen te leiden.

Seyit Yeyden, managing partner bij de Beroepentuin, dat korte beroepsopleidingen met een baangarantie aanbiedt, snapt het niet. Iedere keer wanneer hij de krant openslaat, of het journaal bekijkt, gaat het over arbeidstekorten. Zo'n beetje elke beroepsgroep klaagt over 'een gebrek aan handjes'. Maar het vreemde is: die handjes zijn er volgens hem wél. Als je maar goed genoeg zoekt.

'Aan de ene kant schreeuwen bedrijven om medewerkers. Aan de andere kant telt Nederland bijna een miljoen arbeidsreserves. Mensen die wel zouden kunnen werken, maar dat om de een of andere manier nog niet doen. Kortom, wanneer je deze twee groepen bij elkaar weet te brengen, zijn er helemaal geen tekorten meer', legt hij uit.

Dat is althans het uitgangspunt van de Beroepentuin. Drie jaar geleden lanceerden Yeyden en zijn collega's een innovatief leerwerkconcept voor kansrijke arbeidsgroepen. Onder andere om bij te dragen aan een van de grootste uitdagingen van deze tijd: het aardgasvrij maken van woningen en wijken.

Om dit voor elkaar te krijgen, zijn veel technici nodig, zegt hij. Geschoolde vakmensen waaraan inderdaad een groot tekort is. Maar wat nu als je andere mensen traint om op zijn minst een deel van hun taken over te nemen?

Dat kan volgens hem prima. Veel beroepen binnen de energietransitie zijn 'samengestelde beroepen'. Oftewel: iemand die zonnepanelen monteert,

moet niet alleen verstand hebben van elektra, maar is deels ook steigerbouwer en dakdekker. Net zo goed als dat een monteur voor laadpalen voor elektrische auto's zowel elektricien als stratenmaker is.

Yeyden: 'Als je alle vaardigheden die nodig zijn om dergelijke beroepen uit te voeren, opknipt in kleinere stukjes kun je heel snel veel meer mensen aan werk helpen. Denk daarbij aan ex-gedetineerden, jongeren zonder startkwalificatie, mensen in de bijstand en statushouders. Maar bijvoorbeeld ook aan thuisblijfmoeders met schoolgaande kinderen.'

Groepen die oefenmeesters van de Beroepentuin na een korte training van tien weken voldoende basiskennis bijbrengen om mee te helpen aan het aardgasvrij maken van ons land. Daarbij gaat het volgens Yeyden overigens niet om het creëren van banen voor mensen die in de bijstand zitten. Die zijn er namelijk al.

'Waar het om gaat, is dat we meer kijken naar de talenten van mensen om deze enorme klus te klaren. Ondanks dat zij daar vooraf niet de juiste diploma's voor hebben.'

Zo zijn ex-gedetineerden volgens Yeyden een van de meest gemotiveerde werknemers die een baas zich kan wensen. 'Velen willen na het uitzitten van hun straf niets liever dan hun leven beteren.'

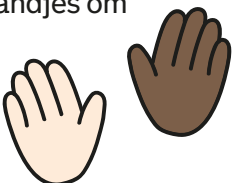
Desondanks durven slechts weinig werkgevers hen in dienst te nemen.'

Daarnaast richt de Beroepentuin zich onder andere op moeders met schoolgaande kinderen. 'Zij zouden tussen 9.00 en 15.00 uur best in eigen omgeving aan het werk kunnen. Maar zo lang niemand hen die kans biedt, gebeurt er ook niets. Desondanks zijn ook zij een interessante groep om op te leiden.'

Hoe? Simpel door iedere kandidaat die zich aanmeldt de ruimte te geven zijn eigen talenten te laten ontdekken. Zo start het opleidingstraject standaard met twee weken oriëntatie, waarbij deelnemers kunnen ervaren welke van de twaalf aangeboden energietransitie beroepen hen het leukst lijkt. Ronden zij dit traject naar tevredenheid af, dan krijgen ze gegarandeerd een baan.

Daarna is het mogelijk een BBL-opleiding te volgen, waarbij zij vier dagen aan het werk gaan bij een van de aangesloten bedrijven en een dag per week school onderwijs volgen bij het Techniek College Rotterdam.

Zo snijdt het mes aan twee kanten, aldus Yeyden. 'Zij een baan, wij de nodige extra handjes om het aardgasvrij maken van onder andere Pendrecht tot een goed einde te brengen.'

Je eigen geveltuin in vijf stappen

Meet en haal tegels eruit

Vanaf de gevel mag je tuintje in Rotterdam 45 centimeter diep zijn. Er moet minimaal 1.80 meter van de stoep overblijven. Lukt dit? Dan haal je een rijtje tegels eruit. Haal het zand weg tot ongeveer 30 centimeter diep.

Maak een rand

Hierna maak je met de overgebleven tegels een randje zodat de andere tegels niet weg kunnen zakken.

Zorg voor goede grond

Vul dan het gat met bemeste tuinaarde.

Bedenk welke planten je wilt

Er is heel veel mogelijk: groene planten, bloemen, kruiden. Of misschien zelfs wel wat fruit of groente. Op het label van de plant kun je zien of deze geschikt is voor een zonnige plek of de schaduw. Een tip: plant wat bieslook in de geveltuin. Super lekker om te gebruiken in salades, soepen en sauzen.

Zet je planten in de grond

Graaf een gat, net zo diep als de pot waar de plant uit komt. Trek de wortels die dicht op elkaar zijn gegroeid uit elkaar. Zet de plant in de grond en druk de aarde stevig aan. Nu nog flink water geven voor een goede start!

Ga voor een
instructievideo en
tips naar
[rotterdam.nl/
geveltuinen](https://rotterdam.nl/geveltuinen)

Geld voor groen

Wil je zorgen voor meer groen in de wijk? Opzoomer Mee helpt bewoners vooruit. Doe samen met je burenmee en ontvang tot maximaal 500 euro om Pendrecht te vergroenen.

Vier aanbiedingen voor jouw straat:

1. Onderhoud groen

Wil je aan de slag met bestaande geveltuinen, plantenbakken of de stukjes grond rondom een boom die vrij zijn van gras, onkruid of bestrating? Vul de aanmeldkaart samen met de burenin en je krijgt maximaal 250 euro voor het opfleuren van bestaand groen. Dus aarzel niet als de planten in de straat de winter niet hebben overleefd.

2. Meer meters groen

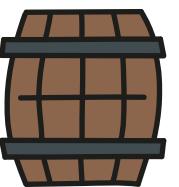
Wil je meer meters maken en zorgen voor nog meer groen? Schrijf het idee van jouw straat op de aanmeldkaart en ontvang maximaal 500 euro om samen met de burenjullie straat verder te vergroenen. Denk bijvoorbeeld aan een geveltuin, of plantjes rond de bomen.

3. Opzoomerwadi

Op een binnenterrein of gedeelde tuin kun je een Opzoomerwadi aanleggen. Een wadi is een verdiepte plek waar overvloedig regenwater blijft staan en langzaam in de grond zakt. Voor de aanleg van een wadi met de burenkrijg je geotextiel en een bijdrage van maximaal 500 euro.

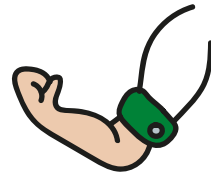
4. Regenton

Straten die werk maken van het groen komen in aanmerking voor een gratis regenton voor gezamenlijk gebruik. Er zijn tonnen in allerlei soorten en maten. De meeste moeten aangesloten worden op de regenpijp die van het dak komt. Dit wordt gedaan door het bedrijf WaterLeider.

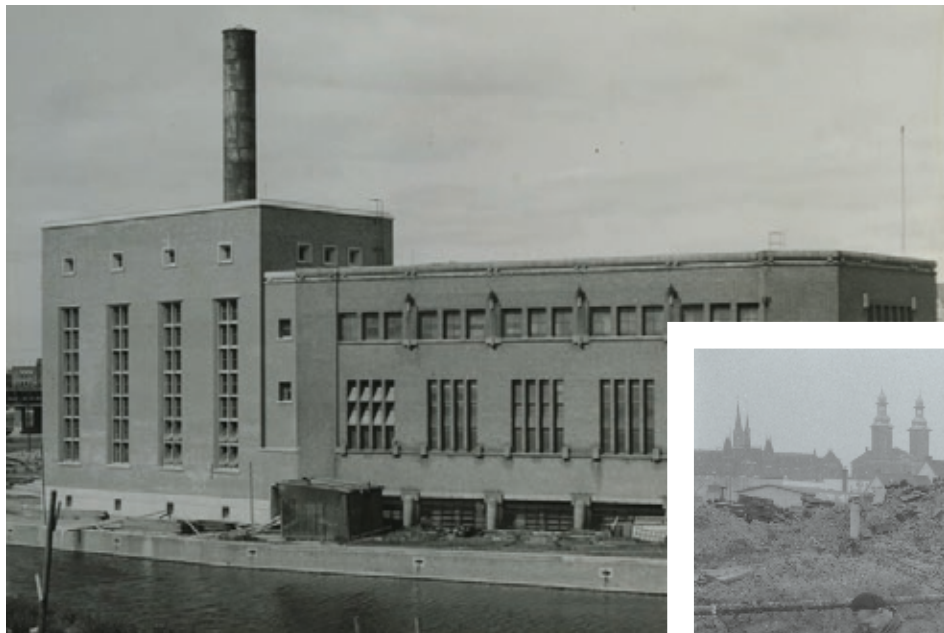

Meer informatie via
[opzoomermee.nl/
meer-groen/](https://opzoomermee.nl/meer-groen/)

Stadsverwarming gestart met wederopbouw van Rotterdam

Veel mensen denken dat stadsverwarming iets nieuws is. Maar niets is minder waar. Al voor de Tweede Wereldoorlog had Rotterdam plannen om de restwarmte uit de industrie te gaan gebruiken voor het verwarmen van wijken. Iets waarmee Utrecht al in de jaren 20 van de vorige eeuw was begonnen.

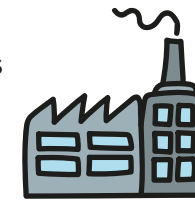
1949. Onderstation voor de stadsverwarming van het Gemeente-Energiebedrijf (G.E.B.) in aanbouw aan de Delftsevaart. Uit het Stadsarchief Rotterdam.

1955. Werkzaamheden voor de stadsverwarming aan de Mathenesserlaan. Op de achtergrond de Paradijkskerk. Uit het Stadsarchief Rotterdam.

Na het bombardement in 1940 op Rotterdam was het grootste deel van het centrum een kale vlakte. Na de oorlog kon de wederopbouw van de stad goed beginnen. En dat was meteen het begin van het huidige warmtenet, want bij de herbouw van de stad gingen er dikke buizen de grond in voor stadsverwarming. Toen nog vooral gekoppeld aan de restwarmte van elektriciteitscentrales.

De bron van stadsverwarming was toen de warmte die vrij kwam van de productie van elektriciteit. Lange tijd werd deze warmte beschouwd als een hinderlijk restproduct en in de rivier geloosd. Maar je kunt deze restwarmte ook gebruiken om woningen te verwarmen en daardoor juist energie besparen.

De eerste warmte werd geleverd vanuit een ketelinstallatie aan de Delftsevaart, vlakbij de Laurenskerk. Deze werd na enkele dagen proefdraaien op 10 oktober 1949 in gebruik genomen. Maar toen in de jaren 60 een grote hoeveelheid aardgas werd gevonden in het Groningse Slochteren, werd voor veel huishoudens gas de voornaamste bron om te koken en hun huis en water te verwarmen. Dat was gemakkelijker en goedkoper dan verder investeren in stadsverwarming.

Warmtebedrijf Rotterdam

Gedurende de jaren daarna bleef in Rotterdam stadsverwarming beschikbaar, zij het slechts

mondjesmaat. Het zou nog tot 2006 duren voordat restwarmte uit de industrie écht een alternatieve energiebron voor veel huishoudens zou worden. In dat jaar richtte de gemeente het Warmtebedrijf Rotterdam op, om stadsverwarming voortaan op grote schaal in te zetten voor het verwarmen van woningen of warmte-vragende bedrijven.

Eind 2019 werden al 60.000 huishoudens verwarmd via stadsverwarming. En sindsdien groeit dat aantal gestaag. Stadsverwarming is namelijk veel schoner (en duurzamer) dan aardgas; dat uiteindelijk ooit 'op' raakt. Daarnaast maakt het Nederland minder afhankelijk van Russisch gas, dat sinds de oorlog met Oekraïne alleen maar duurder en duurder wordt. En op een dag misschien wel helemaal niet meer geleverd wordt.

Even wennen

In Pendrecht zijn al zo'n 1200 woningen aangesloten op stadsverwarming. Woning-eigenaren in Pendrecht-Zuid die daar nog op aangesloten willen worden, kunnen dat nu tegen een extra voordelig aansluittarief. Het zal even wennen zijn. Vooral omdat dit betekent dat je ook elektrisch moet gaan koken in plaats van op het oude, vertrouwde gasfornuis. Maar aangezien de overheid toch al besloten heeft dat héél Nederland in 2050 van het aardgas moet, is het tegelijk een mooie kans je huis nu al klaar te maken voor de nieuwe aardgasvrije toekomst.

Koken met een stekker. Veilig, schoon en zuinig.

Maar het vergt wel wat voorbereidingswerk

Steeds meer mensen koken op stroom. Dat is niet zo gek, want elektrisch koken heeft de toekomst. Het is makkelijk, veilig en schoon. Maar bovenal: zuiniger dan je oude gasfornuis.

In Pendrecht, net als de rest van Nederland, gaan we stap voor stap van het aardgas af. Veel huizen zullen gasloos worden, waardoor we op zoek moeten naar alternatieve manieren om ons eten te bereiden. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van keramische of inductie kookplaten.

Het grootste verschil: de manier waarop ze je pannen verhitten. Bij keramische kookplaten wordt de hele kookzone verhit. Dat kun je gemakkelijk zien doordat deze rood oplicht en zo de pan verwarmt. Een soort elektrisch vuurtje dus.

Kook je op inductie? Dan warmt je pan op door middel van een magnetisch veld. De kookplaat

zelf wordt dus niet heet. Maar let op: je hebt daarvoor dan wel speciale, magnetische pannen nodig. Om te controleren of jouw pannen geschikt zijn, kun je gebruik maken van een magneet. Als de magneet blijft kleven, dan is de bodem magnetiseerbaar.

Ook belangrijk: als je alle pitten van je inductieplaat gebruikt, gaat er veel stroom naartoe. Daarom moet er een aparte stroomdraad komen van de meterkast naar je inductie kookplaat. Daarnaast heb je een speciaal stopcontact nodig voor de zogeheten perilex stekker van je kookplaat. Een aansluiting die dubbel zoveel stroom levert als een normaal

stopcontact en daardoor ook minstens twee groepen (bij een grote kookplaat zelfs drie groepen) in je meterkast in beslag neemt.

Verder moet jouw aansluiting op het stroomnet misschien verzwaaard worden. Oudere huizen hebben meestal nog een aansluiting van 1x25A, die moet je laten omzetten naar 3x25A. Nieuwbouwhuizen hebben vaak al zo'n aansluiting. Deze hoeft je dus niet te laten verzwaaen.

Dan de kosten voor overstappen op elektrisch koken. Afhankelijk van de grootte, de functies en het merk variëren de prijzen van inductiekookplaat enorm. Maar gemiddeld kun je uitgaan van zo'n 600 euro. Nieuwe pannen, als je die al nodig hebt, zijn verkrijgbaar vanaf een paar tientjes tot een paar honderd euro.

Het laten aanleggen van een extra stroomdraad naar de keuken gecombineerd met extra groep(en) in de meterkast kost zo'n 600 euro. Het verzwaaen van je aansluiting op het stroomnet nog eens zo'n 200 euro. Alles bij elkaar kom je voor een gemiddelde inductie kookplaat inclusief pannen en aansluiting uit op zo'n 1500 euro totaal.

Bron: www.milieucentraal.nl

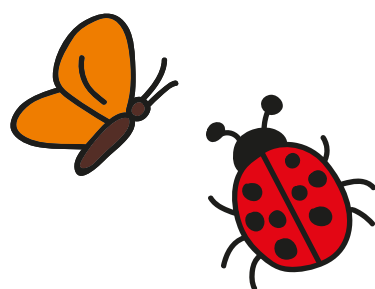

In Pendrecht krijgt u tot wel €500,- subsidie als u een elektrische kookplaat koopt. Ga voor meer informatie naar www.duurzaam010.nl/pendrecht en klik op 'Subsidies en leningen'

Nog aan te vragen t/m 30 september 2022.

Geveltuintjes maken Pendrecht groener

Tegels eruit, groen erin. Dat is wat 'geveltuinpromotor' Raymond Landegent graag ziet. Want een stad met alleen maar stenen; daar wordt niemand vrolijk van. Hoe meer groen, des te levendiger je wijk.

Misschien heb je zijn naam al eens in de krant gezien. Raymond, medeoprichter van Groenemorgen, bouwt middels projecten, campagnes en evenementen al jarenlang aan een groene, sociale stad.

Zo stond hij onder andere aan de basis van Plantenasiel Rotterdam, een Facebook-groep waar leden planten en tuiniertips kunnen uitwisselen. Daarnaast was hij de motor achter de langste geveltuin van Nederland en bedacht hij in 2020 het NK Tegelwippen.

Doel van deze wedstrijd, die steevast uitmondt in een spannende nek-aan-nek race tussen Amsterdam en Rotterdam: 'zoveel mogelijk stoeptegels vervuilen voor gras, bloemperken en geveltuinten'.

Van deze twee aartsrivalen won Rotterdam de eerste editie. Met in totaal 47.942 gewipte tegels hadden 'we' er bijna 1500 meer dan 'zij uit 020'. Maar met 170.245 versus 119.000 tegels stonden vorig jaar de Amsterdammers aan kop. Oftewel: de score tot dusver is 1-1.

Maar tot en met 31 oktober 2022 barst opnieuw de strijd los. Rotterdam kan de winst dus weer terugpakken. Van Amsterdam en het liefst heel Nederland. Want van heel het land stond onze stad vorig jaar 'slechts' op de 25ste plek.

Raymond, zelf een Rotterdammer, hoopt vurig op zo'n revanche. 'Maar of we nu winnen of verliezen: elke tegel telt! Minder tegels en meer groen brengt sowieso veel voordelen met zich mee.'

Hij legt uit: 'In een versteende stad blijft het lang(er) warm en kan

het regenwater lastig de grond in zakken. Groen verkoelt en neemt water op. Bovendien geeft groen meer ruimte aan flora en fauna in de stad.'

Meer groen maakt ook vrolijker, vervolgt Raymond. 'Een geveltuintje onderhouden, alleen of met je burens, is gezellig. Je bent lekker buiten, maakt eens een praatje en komt meteen van je stress af.'

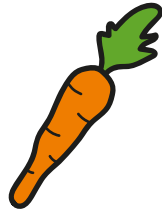
Als het aan hem ligt, worden nieuwbouwwoningen voortaan dan ook standaard opgeleverd met geveltuin en al. Een mooi visitekaartje voor de wijk, die een boost geeft aan je sociale contact in de straat, vindt hij.

Maar ook rondom bestaande bouw mag en kan wel wat groener. Zelfs als je in een flat woont. 'Plantjes groeien ook op een balkon. Je moet ze alleen iets vaker water geven.'

'Bovendien, als jouw flatgebouw direct aan de openbare stoep grenst, mag je ook daar – tot maximaal 45 centimeter van de gevel - een tuintje aanleggen. Dus doe mee en wip vandaag nog een paar tegels uit de grond.'

Op www.nk-tegelwippen.nl kun je je aanmelden voor deze actie. Hier kun je ook terecht voor advies, inspiratie en de gratis Tegeltaxi die het hele tegelwip-seizoen te bestellen is om na een vergroenings-actie de tegels op te halen.

Arboretum Pendrecht, waar bewoners de beste moestuintips uitwisselen

Vanaf Google Street View bekeken, oogt de entree van Arboretum Pendrecht aanvankelijk weinig uitnodigend. Overal ligt zwerfafval in de berm. Maar even voorbij het hekwerk ontvouwt zich een groen lustoord dat je eerder in Kralingen dan in Pendrecht verwacht.

Laurie Hermanns, beheerder van het Arboretum, hoort het vaker. 'Veel bewoners kennen deze plek helemaal niet.' Voor hen is de hoek waar de Middelharnisstraat overgaat in de Raamsdonkweg niet veel meer dan de plek waar Pendrecht ophoudt.

Dat zich tot aan het Havenspoorpad ook nog veertig moestuinen bevinden; dat weet bijna niemand. Om een voorbeeld te geven, waar voor andere stadse volkstuinen vaak lange wachtlijsten bestaan, is deze in Pendrecht juist erg kort. Sterker, er is zelfs nog een tuintje over.

'Twee als je daarbij ook het braakliggende hoekje aan de rand van het volkstuincomplex meetelt', aldus Laurie. Dat 'tuintje' mag je het eerste jaar zelfs gratis gebruiken. 'Maar pas op: in ruil daarvoor moet je 'm dan wel eerst helemaal omwoelen en onkruidvrij maken.'

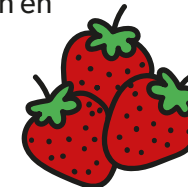
Een klusje dat Edith er inmiddels op heeft zitten. Samen met zoon Pierre, beiden drijvende krachten achter stichting Orenda, heeft ze haar stukje tuin afgelopen zomer al klaar gemaakt.

Met hun stichting organiseren moeder en zoon verschillende bezigheden voor kinderen op Zuid, zoals knutselen en voetballen. Of tuinieren dus.

Edith: 'Deze zomer gaan we kinderen laten ervaren hoe leuk het is om lekker in de aarde te stampen en je handen vuil te maken. We gaan bloemen planten, maar ook groenten die we daarna gezamenlijk gaan opeten.'

Mochten ze daarbij wat tips nodig hebben, dan is hulp altijd dichtbij. Op hetzelfde terrein huren 'buurvrouwen' Zehra (52) en Soraya (57) al jaren een volkstuintje. Beiden zijn inmiddels uitgegroeid tot ervaren moestuinierders.

Ieder seizoen halen ze heel wat kilo's aan eigen geteelde groente en fruit uit de Pendrechtse aarde omhoog. Denk aan aardappels, bonen, penen, sla en tomaten. Maar ook aan aardbeien en allerlei soorten bessen en kruiden. En omdat het oog wel wat wil, fleuren ze de boel op met vrolijke bloemen.

Aan zaden geen gebrek, zegt Zehra. Daarin is op de tuin een levendige ruilhandel ontstaan. 'Veel van de Turkse en Marokkaanse tuinders nemen

uit hun land van herkomst de beste en sterkste zaadjes mee. Zonder giftige pesticiden en niet genetisch gemanipuleerd. Puur natuur dus.'

Ook leuk vindt zij dat tuinieren in een volkstuin zorgt voor meer sociaal contact. Dat laatste beaamt ook Soraya die zelfs twee tuintjes huurt, compleet met overkapping en hangmat, 'om na urenlang schoffelen ook even te kunnen uitpuffen'.

'Je zit hier nooit lang om een praatje verleggen. Van de zomer worden er soms spontane barbecues georganiseerd. En helemaal achterin de tuin wordt nog originele Turkse thee gemaakt op een kookkachel met haardhout. Zodra je zwarte rook ziet, weet je: de thee is klaar.'

Kortom, ook Soraya is blij dat het tuinseizoen eindelijk weer is begonnen. 'In Oud-Charlois, waar ik woon, heb ik helemaal geen buiten. Geen tuin, maar ook geen balkon. Des te fijner dus dat deze plek er is.'

Als kind is zij grotendeels grootgebracht op het Italiaanse platteland en dit stukje Pendrecht herinnert haar daaraan. 'Althans, wanneer alles straks weer helemaal in bloei staat.'

Ook zin in een volkstuintje bij Arboretum Pendrecht?

Loop op maandagmiddag tussen 12.00 en 16.30 uur eens binnen voor meer informatie. Bellen of mailen kan ook via 06-36522692 of arboretumpendrecht@gmail.com.

Hallo zon, dag hoge energierekening

1 Zonnepanelen zetten zonne-energie om in elektriciteit. Per paneel is dat al snel 315 kWh per jaar.

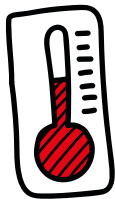
2 Een omvormer maakt hier bruikbare elektriciteit van.

3 Deze bruikbare elektriciteit komt in de meterkast terecht.

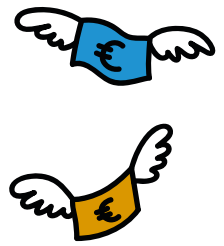
4 De meterkast voorziet de hele woning van stroom of levert het terug aan het elektriciteitsnet.

Het plaatsen van zonnepanelen levert zo al gauw een besparing op van honderden euro's per jaar. En je bespaart niet alleen, je krijgt ook nog eens een vergoeding voor de stroom die je levert aan het elektriciteitsnet. Tel uit je winst!

Bewoners Pendrecht helpen elkaar om de energierekening omlaag te brengen

De energietarieven zijn sinds dit jaar flink omhoog gegaan. Huishoudens met een kleine portemonnee voelen deze stijging het meest. Naar schatting verkeren maar liefst drie kwart miljoen huishoudens in energiearmoede: ze kunnen de rekening niet betalen of moeten allerlei dingen laten om de touwtjes aan elkaar te knopen. Welke tips hebben Pendrechtenaren om de energierekening omlaag te brengen?

'Samen douchen!'

'Een lekkere warme deken op de bank'

'De verwarming uitzetten een uurtje voordat je naar bed gaat'

'Even opfrissen met een washandje aan de kraan'

'Koken met een hooikist. Deze houdt de warmte van de pan vast, waardoor je de kooktijd op het fornuis kan verkorten.'

'Stekker van apparaten die je niet gebruikt uit het stopcontact'

'Gebruik maken van de Energiebox010 vol energiebesparende producten'

'Geen lampen aan als je televisie kijkt'

'Zonnepanelen'

'Isolatiemaatregelen zoals driedubbel glas'

'Tochtstrips aanbrengen'

'Iedere dag even naar de meterstand kijken om te weten wat je verbruikt. Meten is weten!'

'Kort douchen'

'De verwarming een graadje lager'

Grappend: 'Ik denk eraan mijn man de deur uit te doen. Hij staat altijd heel lang onder de douche, laat altijd alle lichten branden en doet nooit de deur achter zich dicht.'

Robin en Rianne maakten de Huiskamer helemaal circulair.

Met tafels van oude Ikea-kasten

Een infobalie opgebouwd uit mallen van scheepswerf de Delft. En tafels gemaakt van oude kastdelen van Ikea en Rotterdams stormhout. Er is iets bijzonders aan de hand met de inrichting van de Huiskamer aardgasvrij Pendrecht.

Vrijwel alle meubels zijn afkomstig van lokaal restmateriaal.

Toen de gemeente Rotterdam hen vroeg een ontwerp te maken voor de inrichting van de Huiskamer, waren Robin Smith en Rianne van der Kooij van Studio Biek meteen enthousiast. De twee interieurarchitecten zijn gespecialiseerd in interieurs van hergebruikte en duurzame materialen. En dat is precies wat de gemeente ook wilde voor deze 'huiskamer midden in de wijk'.

Duurzame boodschap

Rianne: 'Als centraal punt in de wijk is het dé plek waar bewoners alles te weten komen over isoleren, zonnepanelen en elektrisch koken. Maar om deze duurzame boodschap zo goed mogelijk uit te dragen, moest het interieur daar natuurlijk wel een beetje bij aansluiten. En dus gingen wij aan de slag.'

Als eerste besloot het duo een kijkje te nemen bij Buurman, een openbare werkplaats en winkel voor gebruikte materialen en stadshout. In hun loods in Rotterdam-West vind je onder andere het hout van oude beuken uit Kralingen, esdoorns uit Feijenoord en boomschijven van een IJsselmondse kers.

'Het mooie daarvan is dat elk stuk hout een eigen verhaal heeft, wat de meubels die er van gemaakt worden extra bijzonder maakt', vervolgt Robin.

Tafels van gekapte bomen

'Zo is de infobalie opgebouwd uit mallen afkomstig van de voormalige scheepswerf de Delft, waar jarenlang gewerkt werd aan de bouw van de replica van het achttiende-eeuwse lineschip 'Delft'. Daarnaast zijn er tafels, gemaakt van gekapte Rotterdamse bomen en oude kastdelen van Ikea.'

Grappig detail: 'de rietenstoelen in de Huiskamer zijn afdankertjes van Pendrecht's zelf'. Robin en Rianne sprokkelden ze bij elkaar via Marktplaats, de grootste advertentiesite van Nederland.

'Het overige meubilair is zoveel mogelijk hergebruikt vanuit het meubeldepot van de gemeente Rotterdam. Zo is voor de inrichting de CO₂-uitstoot enorm gereduceerd en sluit het interieur aan bij de duurzame doelen van de Huiskamer', aldus Rianne.

Verder is de Huiskamer helemaal aardgasvrij. In de keuken koken we op inductie, voor het warme water hebben we een elektrische boiler en in de kelder staat een elektrische cv-ketel.

Groene fietstocht om de hoek

In Pendrecht is de natuur met het Zuiderpark niet ver weg. Maar om heel de wijk heen valt nog veel groen te ontdekken. Fiets een paar kilometer de stad uit en je wordt verrast door 'het grootste stadspark van Nederland', landhuizen, landerijen en vooral de machtige rivier de Oude Maas.

De site van het Zuid-Hollands Landschap, dé natuurbeheerder van onze provincie, laat er geen misverstand over bestaan: heel de Maasoever is groen! 'Kilometerslang kijk je uit over graslanden, bosjes en vooral grienden, buitendijkse wilgenakkers waar het water twee keer per dag binnendringt. Overal zijn plekjes om de picknickmand uit te pakken. Of zelfs om een duik te nemen.'

De 'groene zuidrand van Rotterdam' is een fietsroute van zo'n 43 kilometer. Halverwege pakt die Pendrecht mee dus je kunt om de hoek beginnen. Officieel start en finisht het parcours in Rhoon. Een knus dijkdorp op nog geen half uurtje fietsen vanuit downtown Pendrecht.

Maar je kunt natuurlijk beginnen of eindigen waar je wilt. Bijvoorbeeld bij Fietsknooppunt 38, waar

de Korperweg de Schulpweg ontmoet. Even de Groene Kruisweg oversteken en je bent al in dit vooroorlogs stukje Rotterdam.

Vanaf daar fietsen we naar het zuiden langs Volkstuinvereniging De Wielewaal. Een groen begin van een mooie rit. Al moet je minuten later wel even doorbijten als je langs het industriële spooremlacement, de RET metro remise Waalhaven en de voorbij de A15 wordt gevoerd.

Maar wees gerust: van daaruit wordt het beter. Eenmaal in Rhoon, waar de route langs het uit 1432 stammende kasteel van Rhoon voert, wordt het weer een stuk groener. Je kunt er zelfs even afstappen en een stukje kuieren door het fraaie kasteelbos. Een goede plek ook om even iets te

eten en te drinken bij de aanwezige horeca of uit eigen rugtas.

Van daaruit voert de route via de Rhoonse Grienden langs smalle paadjes die slingeren langs eindeloze rijen knotwilgen. Via de 'groene jungle' van Klein Profijt en de vogelplassen aan de Carnisse Grienden volg je de Oude Maas tot even voorbij Heerjansdam. Daarna pak je via de Noldijk in Barendrecht tevens een stukje van de Waal mee.

Het oude Barendrecht altijd al eens willen zien? Dan heb je geluk. Voordat de route opnieuw de A15 oversteekt richting Rotterdam heb je zo'n beetje de hele gemeente bekeken. Daarna ga je linksaf het Havenspoorpad op. De voormalige

spoorlijn die ooit dienst deed als verbinding tussen de Rotterdamse havens en het achterland. In de volksmond ook wel 'het olielijntje' geheten.

Via de Smitshoekseweg duik je daarna Zuidwijk in richting Zuiderpark om het rondje langs de Kromme Zandweg en Schulpweg helemaal af te maken. Maar, als je moe bent, kun je eventueel ook gewoon het Havenspoorpad direct naar Pendrecht blijven volgen. Op het einde rechts de Krabbendijkestraat in en je bent zo goed als thuis. En dan zie je halverwege, als je goed kijkt, ook nog eens de achterkant van Arboretum Pendrecht. Ons eigen volkstuinencomplex.

Maar of je de route nu helemaal volgt, of slechts voor een deel: zeker is dat onderweg een heel andere, veel groenere en bijna dorpse kant van het Rijnmondgebied tegenkomt. Leuk om eens mee te maken. Want natuurlijk zijn ook de stad en havens mooi, maar een beetje Rotterdammer wil ook wel eens uitkijken op iets anders dan containers, kranen en hoogbouw alleen.

Snel isoleren zonder gedoe

speciale
isolatieactie

Het regionale energieloket de
WoonWijzerWinkel organiseert speciaal
voor woningeigenaren in Pendrecht en
Rozenburg een collectieve isolatieactie.

De hoge gasprijzen leiden tot extra drukte in de
isolatiewereld. Hierdoor duurt het langer voordat
je aan de beurt bent. En dat is jammer, want
daardoor kun je niet aan slag om je huis te isoleren.

Deze actie is geldig voor vloerisolatie,
spouwmuurisolatie, dakisolatie en isolatieglas.
Als je je inschrijft voor de isolatieactie profiteer je
van de afspraken die de WoonWijzerWinkel met
hun partners heeft gemaakt. Dat betekent een
eerlijke prijs, uitvoering door een betrouwbare en
gecertificeerde partij en een snellere installatie in
huis.

De offerte vraag je aan bij de WoonWijzerWinkel.
Als extra service berekenen ze ook de subsidies
die er zijn. Zo zorgt de WoonWijzerWinkel voor
een volledig plaatje waarbij de deelnemers aan de
isolatieactie maximaal worden ontzorgd.
U kunt meedoen tot 1 oktober 2022.

Ook VvE's kunnen gebruiken maken van deze actie.
De prijzen kunnen anders zijn dan op de website.
Daarom kun je het beste een advies en offerte op
maat aanvragen bij de WoonWijzerWinkel.

Meer informatie én prijzen zijn te vinden op
www.woonwijzerwinkel.nl/isolatieactie-pendrecht.

Op 18 juni organiseert de
WoonWijzerWinkel van 10.00 tot
14.00 uur een informatiedag over
de Isolatieactie. Dat is op Heijplaat,
dus vlakbij. Je kunt dan gelijk alle
materialen bekijken. Je hoeft je niet
vooraf aan te melden.

Snel isoleren = direct geld besparen!

Rekenvoorbeeld

Investering Isolatieactie

• Vloerisolatie (45 m ²)	€ 1.800,-
• Spouwmuurisolatie (45 m ²)	€ 850,-
• Subsidie bij twee maatregelen ISDE	€ 855,-
• Isolatiecoupon Pendrecht (bij minimale besteding van € 995,-)	€ 300,-
• U investeert uiteindelijk	€ 1.495,-

Gemiddeld verbruik* gas in m ³ voor verwarming en warm water	1230 m ³
Besparing vloerisolatie in m ³ gas (bij ongeïsoleerde woning)	180 m ³
Besparing spouwmuurisolatie in m ³ gas (bij ongeïsoleerde woning)	220 m ³

Besparing in geld

• Gemiddeld gastarief medio 2021 € 1,00/m ³	€ 400,- per jaar Dat is € 33,40 per maand
• Gemiddeld gastarief begin 2022 € 1,90/m ³	€ 760,- per jaar Dat is € 63,33 per maand

Het is mogelijk de kosten voor het isoleren mee te nemen in de financiering van de overstap
naar stadsverwarming. Dat kan met de speciale renteloze lening die in Pendrecht Zuid
wordt aangeboden. U betaalt geen kosten en geen rente voor de lening. Meer informatie
over deze lening is te vinden op duurzaam010.nl/pendrecht.

Bij financiering via de renteloze lening:

• Investering isolatie na subsidie	€ 1.495,-
• Investering aansluiting stadsverwarming	€ 1.500,-
• Looptijd 15 jaar, aflossing per maand	€ 16,64

Bij een investering van € 16,64 per maand, bespaar je direct bij een gasprijs van € 1,00/m³
dus € 33,30 per maand! Bij een hogere gasprijs bespaar je uiteraard meer.

*grondgebonden woning, oppervlakte minder dan 100m², bouwjaar voor 1992. Bron: CBS en Milieu Centraal.

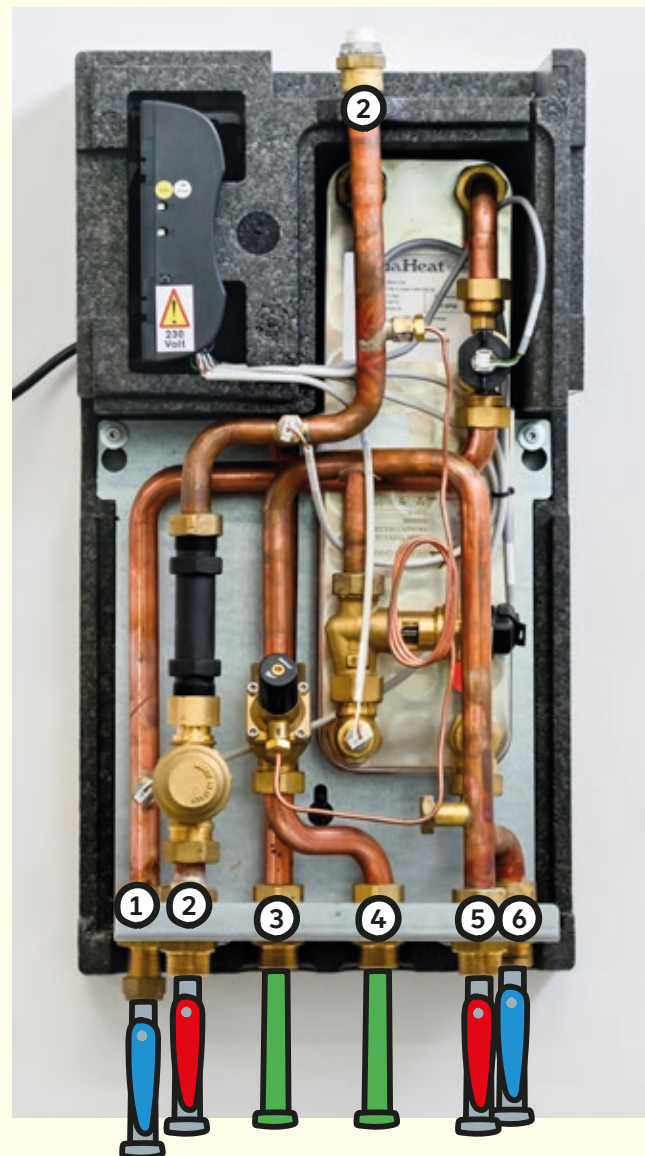
Zó werkt de afleverset van stadsverwarming

Een warm huis met stadsverwarming. Maar hoe komt die warmte nou precies je huis in? Het korte antwoord: via de 'afleverset'. Een handige, meestal in de meterkast of berging geplaatste installatie die eigenlijk net zo werkt als je oude cv-ketel.

Zonder afleverset, geen stadsverwarming. Deze meestal witte of grijze box zorgt ervoor dat er warm water vanuit het stadswarmtenet (de leidingen in de grond) naar de radiatoren en de warmwaterkraan in je woning gaan.

Over het algemeen heeft het apparaat zes in- en uitgangen, waarvan we in dit voorbeeld even kort de functie uitleggen.

1. **Retour stadswarmte:** het afgekoelde water van de woning wordt teruggevoerd zodat het opnieuw opgewarmd kan worden.
2. **Aanvoer stadswarmte:** het warme water van het warmtenet komt binnen.
3. **Drinkwaterleiding:** voert koud leidingwater aan naar het warmtapwaterapparaat.
4. **Tapwater:** koppelt de warmtapwaterleiding en de tappunten in de keuken en badkamer
5. **Aanvoer naar centrale verwarming:** levert warm water naar de radiatoren of vloerverwarming.
6. **Retour van centrale verwarming:** voert het afgekoelde water van de radiatoren of vloerverwarming af.

Afscheid wijkcomité mondt uit in groot wijkfeest

Eigenlijk had het feestje afgelopen winter al moeten plaatsvinden. Maar dat kon toen niet doorgaan vanwege corona. Daarom pakte het scheidend wijkcomité begin april alsnog uit met een groots wijkfeest voor heel Pendrecht. Na vier jaar trouwe dienst was het hun laatste vaarwel. Inmiddels is er een wijkraad gekozen voor Pendrecht-Zuidwijk. Via de wijkraad kunnen bewoners, organisaties en ondernemers bij de gemeente aandacht vragen voor dingen die zij belangrijk vinden.

Aardgasvrij Pendrecht door de bril van Stedin

De busjes van Stedin zal je de afgelopen periode veelvuldig in de wijk hebben zien staan. En ze zullen er nog wel even te zien blijven ook. Aan hen de taak om ook een aardgasvrij Pendrecht van voldoende stroom te blijven voorzien. En om, waar mogelijk, zoveel mogelijk gasleidingen te ontmantelen om ruimte te maken voor stadsverwarming.

De regionale netbeheerder, verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar ruim 2,3 miljoen huishoudens en industriële klanten, heeft aan Pendrecht een mooie uitdaging. Want al klinkt het op papier misschien simpel: 'het aardgasvrij maken van een hele woonwijk'; de realiteit is een stuk ingewikkelder.

Toen Martijn van der Steen, gebiedsregisseur energietransitie bij Stedin, voor het eerst hoorde van de plannen om Pendrecht op stadsverwarming aan te sluiten, sloeg hij met collega's meteen aan het rekenen. De belangrijkste vraag die daarbij omhoog kwam: is ons bestaande netwerk sterk genoeg om alle ontwikkelingen in de wijk op te kunnen vangen? En al die huishoudens die op termijn elektrisch gaan koken of hun woning verwarmen en elektrisch (openbaar) vervoer van voldoende stroom te voorzien?

Lang verhaal kort: dat is het nog wel, maar in de eindsituatie als iedereen een andere

warmtevoorziening heeft, niet meer. De komende jaren vinden er daarom veel werkzaamheden plaats voor het aanleggen van elektriciteitskabels, het verwijderen van gasaansluitingen en mogelijk bijplaatsen van middenspanningsstations.

'Door dat te doen, stroomt er straks de gevraagde energie door het elektriciteitsnet. Maar of er daartoe voldoende ruimte is, zowel boven- als ondergronds, was vraag nummer twee. Met de andere partners hebben we dus goed gekeken hoe we een en ander in de beschikbare ruimte passen.'

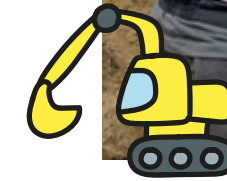
Al met al een enorme logistieke operatie die onvermijdelijk leidt tot de nodige overlast voor bewoners, zegt ook projectleider Zoran Jeremic, verantwoordelijk voor de uitvoering van alle genoemde werkzaamheden. 'Denk aan opgebroken straten. Maar het doel om Pendrecht aardgasvrij te maken, verliezen we niet uit het oog. Bijbehorende werkzaamheden voor Stedin-monteurs bij de bewoners thuis zijn bijvoorbeeld

het verwijderen van de gasmeter of waar nodig het verzwaren van de elektriciteitsaansluiting in jouw woning.'

Een ander aspect waar rekening mee wordt gehouden, zijn de bewoners die duurzaam hun eigen stroom opwekken met zonnepanelen. Jeremic: 'Zij willen hun overschot aan energie graag terug leveren, omdat ze daarvoor een vergoeding ontvangen. Iets wat normaliter gebeurt via dezelfde aansluiting als waarmee Stedin de elektriciteit levert. Maar in de nieuwe situatie zijn soms aanpassingen nodig om deze zelf opgewekte stroom terug te leveren aan het openbare net.'

Waar mogelijk moet Stedin ook gasleidingen of elektriciteitskabels verleggen om ruimte te maken voor leidingen van de nieuwe stadsverwarming. Iets wat relatief gemakkelijk te realiseren is als per keer een heel huizenblok aardgasvrij wordt. Maar juist weer niet wanneer een of een paar bewoners in de straat er nog niet voor kiezen om de woning aardgasvrij te laten worden. Dan moeten bepaalde delen van de gasleidingen nog even blijven liggen en moet de straat weer open zodra deze kunnen worden verwijderd', aldus Van der Steen.

Goede samenwerking met de betrokken partijen, waaronder de gemeente als opdrachtgever, Vattenfall, verantwoordelijk voor de aanleg van stadsverwarming, en de vele (onder-) aannemers zijn bij dit project van groot belang. Hun gezamenlijke doel is om bewoners zo min

© Stedin

mogelijk tot last te zijn. En dat lijkt op de meeste plekken tot nu toe goed te lukken.

Of zoals Jeremic het zegt: 'Dát we overal in Pendrecht de straat moeten openbreken, is onvermijdelijk. Maar het liefst bundelen we dan meerdere werkzaamheden, zodat het aantal werkdagen in de woning en overlast op straat zoveel mogelijk beperkt wordt.'

Vandaar dus dat je naast een werkbusje van Stedin in dezelfde straat vaak ook een busje van bijvoorbeeld Vattenfall ziet staan. 'Wekelijks is er tussen alle partijen, waaronder de gemeente, afstemming over de samenwerking. Belangrijk, want als bij de een vertraging ontstaat, heeft dit direct gevolgen voor de planning van de ander.'

Van der Steen: 'Onze insteek is dus om gezamenlijk door de wijk te gaan, zodat woningen zo snel mogelijk zijn aangesloten op stadsverwarming, de gasaansluiting is verwijderd, de straat er weer netjes bij ligt en de wijk de gevraagde elektriciteit heeft.'

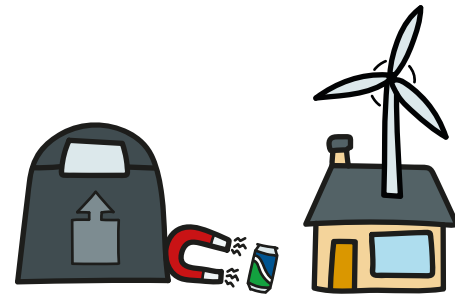
Wand op wieltjes toont duurzame ideeën van jong Pendrecht

Als de jeugd de toekomst heeft, zit het in Pendrecht wel snor. Ook dit jaar doet weer een leuk clubje kinderen mee met de lessen Natuur & Milieu op de Kinderfaculteit, waar ze actief meedenken over een schone en veilige wijk. Zien wat zij daarvoor allemaal bedacht hebben? Dat kan. De door hen bedachte duurzame ideeën wand rouleert de komende maanden door heel Pendrecht.

Eerste stop van de duurzaamheidswand is de Huiskamer, waar de kinderen hun creatie presenteerden aan Nicolien Wirschell, programma-manager aardgasvrij Pendrecht. Zij is ervoor verantwoordelijk dat Pendrecht over tien jaar grotendeels geen aardgas meer gebruikt.

Aya, Abdullah, Ilyas, Ismail, Luigi en Maame hebben de afgelopen weken hard gewerkt aan een duurzame

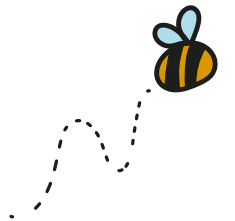

ideeën wand op wieltjes. Net als de kinderdentank van vorig jaar hebben ook zij weer tekeningen gemaakt, waarin zij hun ideële Pendrecht schetsen. Een wijk die er op hun A4-tjes veel groener, moderner en schoner uit ziet dan de realiteit.

En hoewel ideeën als 'ieder huis een windmolen op het dak' misschien niet heel realistisch klinken, is het juist deze manier van omdenken die de visie van kinderen zo waardevol maakt. Ismails plan om ondergrondse afvalcontainers van een magneet te voorzien, zodat ernaast belande blikjes alsnog netjes worden afgevoerd, klinkt bijvoorbeeld helemaal zo slecht nog niet.

Dat de wand van wieltjes is voorzien, is maar goed ook. Want het is vooral de bedoeling dat-ie op tournee gaat. Bijvoorbeeld naar alle basisscholen in de wijk.

Doe-tip: Maak zelf je eigen insectenhotel

Bijen en andere insecten houden van warme, droge holletjes. Ze leggen hun eitjes in kleine holletjes in hout, riet of klei. Een insectenhotel is daarvoor ideaal en kun je gemakkelijk zelf maken.

Meer dan de helft van alle 358 bijensoorten is bedreigd. Dat is slecht nieuws, want bijen zijn ontzettend belangrijk voor onze voedselvoorziening. Bijna 80 procent van onze eetbare gewassen is afhankelijk van bestuiving door bijen en andere insecten.

Dakloze bijen

De grootste bedreiging voor de wilde bij is het gebrek aan voedsel en nestgelegenheid. Maar door onder andere grootschalige landbouw en verstedelijking zijn veel heggen, bosjes en houtwallen verdwenen. En daarmee ook veel nestjes van de bij. Eigenlijk zijn ze dus dakloos geworden.

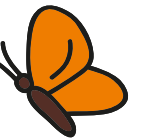
Wil jij de bijen weer een huisje geven? Maak dan vandaag nog een insectenhotel. Deze heb je in allerlei soorten en maten; van een super-de-luxe hotel tot een éénkamerappartementje. Hiernaast laten we je een van de gemakkelijkste varianten zien.

Wat heb je nodig?

- wat stengels riet of bamboe
- een (soep-)blikje
- stukje touw
- snoeischaar
- schaar

Hoe maak je het?

Knip met de snoeischaar zo'n 10 centimeter riet of bamboe af. Knip met de schaar een stukje touw af, bind de stengels samen en knoop ze vast. Prop het blikje vol met de samengebonden stengels en... dát is het! Meer hoeft je niet te doen. Alleen nog lekker achterover leunen en kijken welke bij in jouw huis gaat wonen.

Eurocommissaris Timmermans brengt bezoek aan Huiskamer aardgasvrij Pendrecht

Hoog bezoek voor de Huiskamer aardgasvrij Pendrecht. Op 10 mei kwam Eurocommissaris Frans Timmermans in Pendrecht langs om zich te laten informeren over de aanpak om Pendrecht aardgasvrij te maken. Ook de burgemeester, een aantal bewoners en leden van het projectteam waren hierbij aanwezig.

Timmermans is als Eurocommissaris verantwoordelijk voor de 'European Green Deal': het plan waardoor Europa in 2050 klimaatneutraal is. In Nederland is het terugdringen van het gebruik van aardgas een van de manieren om de CO₂-uitstoot fors te verlagen.

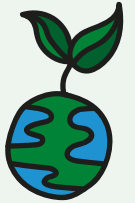

Timmermans vertelden we tijdens zijn bezoek niet alleen over onze aanpak, ervaringen en eerste resultaten, maar ook over onze zorgen. Duidelijk is dat de energietransitie een ingewikkeld en tijdrovend proces is als je een van de eerste wijken van Nederland bent.

Al snel gaat het gesprek over de hoge gasprijs. Julia vertelt over de tochtstrippenactie die we organiseren in de wijk. We bellen aan en geven de mensen advies over energiebesparing. De burgemeester, die bij hem thuis de thermostaat al

een tijdje laag heeft gezet en de dikke truien klaar heeft liggen, vindt dit een mooi voorbeeld. 'Wie in deze wijk 60 euro weet te besparen, houdt daar al gauw een volle tas boodschappen aan over. Een bedrag waar ze in rijkere stadswijken amper van op zullen kijken.'

Natuurlijk kun je besparen met wat kleine aanpassingen, maar als je dat door isoleren of zonnepanelen doet, kost dat ook geld. Dat is er in deze wijk vaak niet. En als er dan ook nog sprake is van achterstallig onderhoud, zijn de kosten helemaal hoog. De aanwezige bewoners maken zich grote zorgen hoe dit te betalen. Zelfs met subsidie gaat het immers nog om flinke bedragen.

Ook onderwerpen als de toenemende overlast van kamerbewoning in de wijk en verhuurders die niet investeren in hun woning komen langs in het gesprek. Maar ook de kansen die De Beroepentuin jongeren in Pendrecht biedt (namelijk werk). En de mooie duurzame ideeën van de kinderen in Pendrecht. Wat ons uiteindelijk brengt tot waarvoor we het allemaal doen: een mooie toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen.

Frans Timmermans (midden) in gesprek met bewoners.